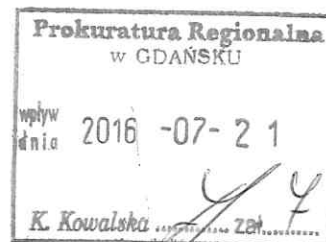

Gdańsk, 20 lipca 2016

WBiZK.II.5544.7.2016.TB

Pan
Andrzej Golec
Prokurator Regionalny w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 38
80-853 Gdańsk

Szanowny Panie Prokuratorze

W odpowiedzi na pismo nr RP III Ko 12.2016 z dnia 15 lipca 2016 roku pragnę przedstawić następujące wyjaśnienia.

1. Sytuacja pogodowa

14 lipca 2016 roku o godz. 6:48 z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej za pośrednictwem Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Pomorskiego do Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Gdańsku wpłynęło ostrzeżenie meteorologiczne nr 50 z informacją o prognozowanych w tym dniu opadach deszczu z wysokością opadów **od 30 mm do 45 mm, lokalnie 90 mm** z ważnością od godz. 5:00 dnia 14.07.2016 do godz. 9:00 dnia 15.07.2016 roku. W tym samym dniu o godz. 21:46 wpłynęła zmiana ostrzeżenia nr 50 z ważnością od godz. 21.30 dnia 14.07.2016 do godz. 9:00 dnia 15.07.2016 roku, iż od godziny 03:00 14.07 do godziny 21:00 14.07.2016 roku suma opadów w wielu miejscach województwa przekroczyła 50 mm, lokalnie 60 mm. A więc łączna suma opadów miała wynieść **od 50 mm do 65 mm, lokalnie około 110 mm**.

W rzeczywistości opady okazały się zdecydowanie większe od przewidywanych, ponieważ w ciągu 14 godzin wyniosły **165 mm na m²**. Była to ponad dwumiesięczna norma opadów deszczu w naszym regionie w miesiącu lipcu.

Wartości pomiarów w podanych lokalizacjach w Gdańsku przedstawiały się następująco:

Dolne Miasto: 87,3 mm, Górk Zachodnie: 74,5 mm, Jasień: 164,2 mm, Kiełpino: 108,2 mm, Matarnia: 135,4 mm, Matemblewo: 162,1 mm, Ogrodowa: 129,9 mm, Oliwa: 170,2 mm, Osowa: 161,9 mm, Reja: 140,2 mm.

W związku z tym w dniu 14.07.2016 roku o godzinie 22.00 zebrał się Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego pod przewodnictwem zastępującego Prezydenta Miasta Gdańsk – Z-cy Prezydenta Piotra Kowalczuka. Z Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego kierowane były działania Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Straży Miejskiej, Gdańskich Melioracji, Zarządu Dróg i Zieleni oraz Zarządu Transportu Miejskiego.

Taka sytuacja meteorologiczna nad Polską i nad Trójmiastem wystąpiła na skutek przemieszczania się nad krajem frontu atmosferycznego z 14 / 15 lipca (**załącznik nr 1**). Podobne nawalne opady deszczu dotknęły Sopot, Gdynię, półwysep Helski oraz Zatokę Gdańską i rejon Kaszub.

2. Gdański System Odwodnieniowy

Gdański System Odwodnieniowy (GSO) jest bardzo rozbudowany i składa się z rzek, potoków, rowów i kanałów melioracyjnych, sieci kanalizacji deszczowej, systemów drenażowych oraz obiektów retencyjnych (skład GSO na koniec 2015 roku przedstawia **załącznik nr 2**).

Należy zwrócić uwagę, że od 2001 roku podjęto działania mające na celu rozbudowę GSO, czego efektem jest radykalne zwiększenie retencji z 137 000 m³ (26 zbiorników) w 2001 r. do 679 000 m³ (49 zbiorników). Zwiększyła się ona zatem niemal pięciokrotnie.

Od powodzi w lipcu 2001 roku do roku 2015 miasto wydatkowało na inwestycje związane z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym i odprowadzaniem wód opadowych kwotę 374 mln zł. Program jest kontynuowany. W roku 2016 planuje się wydać kolejne 14,6 mln zł, zaś w roku przyszłym 20 mln zł.

Zrealizowano dwa projekty unijne:

- „Ochrona wód Zatoki Gdańskiej – budowa i modernizacja systemu odprowadzania wód opadowych w Gdańsku” o wartości 127,3 mln zł,
- „Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław – Etap I - Miasto Gdańsk” - Przebudowa Kanału Raduni na terenie Miasta Gdańska o wartości 137,1 mln zł.

Łączna dotacja uzyskana na realizację tych projektów to 195,7 mln zł (kolejne zadania wykonane po 2001 roku przedstawia **załącznik nr 3**).

W perspektywie unijnej 2014-2020 planuje się realizację projektu: Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich - Miasto Gdańsk o wartości 120 mln zł (**załącznik nr 4**).

Oprócz systemów odwodnieniowych, które są własnością Gminy Miasta Gdańska, istnieją na terenie Miasta sieci i urządzenia odwadniające będące własnością innych podmiotów (deweloperzy, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, zakłady przemysłowe, osoby fizyczne oraz Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku – na terenach polderowych i przypolderowych).

Zarówno sieć kanalizacji deszczowej jak i obiekty z nimi związane w dniu zdarzenia były sprawne hydraulicznie i technicznie. W przypadku zbiorników retencyjnych po otrzymaniu ostrzeżenia z IMGW o mogących wystąpić opadach rzędu 40 mm, miejscami do 90 mm, woda została obniżona do minimalnego poziomu piętrzenia wynikającego z pozwolenia wodnoprawnego.

Doświadczenia roku 2001 spowodowały, iż Miasto przejęło w eksploatację i utrzymanie sieć melioracji podstawowej na polderach w częściach komunalnych polderów (zurbanizowanych) i zleciło ich renowację, którą realizowano w latach 2007-2012. Sieć ta, podobnie jak systemy kryte (kanalizacja deszczowa), poddawana jest przeglądom i na ich podstawie wykonuje się prace utrzymaniowe. **System ten działa sprawnie.**

Do sieci melioracyjnej zaliczane są potoki oraz budowle hydrotechniczne na nich zlokalizowane (zbiorniki retencyjne). Gdańsk posiada 23 potoki, które są w znacznej mierze uregulowane na koszt miasta (bez udziału skarbu państwa), pomimo, że są odbiornikami wód również z przyległych gmin.

Elementem sieci melioracyjnej w Gdańsku są też kanały – Kanał Raduni i Kanał Rudnicki oraz wały przeciwpowodziowe (rz. Motława, K. Rudnicki i K. Raduni). Kanały są w bardzo dobrym stanie technicznym, natomiast wały w stanie dobrym. Obiekty te zgodnie z Ustawą z 7.07.1994r – Prawo Budowlane poddawane są przeglądom technicznym m. in. z udziałem przedstawicieli WINB.

Wykonane dotychczas prace w zakresie rozbudowy urządzeń osłony przeciwpowodziowej doprowadziły do znacznego zmniejszenia rozmiarów skutków nagłych opadów, **co pozwala nie zgodzić się z tezą o niewydolności systemu odwodnieniowego.**

3. Normatywy projektowania:

Systemy kanalizacji deszczowej projektuje się na podstawie normy PN-S-02204 „Odwodnienie dróg”, natomiast systemy otwarte (zbiorniki) są obecnie projektowane w oparciu o Rozporządzenie Ministra Środowiska z 20.04.2007 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie.

Systemy kanalizacyjne projektowane są odpowiednio na wody o prawdopodobieństwie $p=100\% \div 10\%$ (raz na rok do raz na 10 lat) w zależności od kategorii dróg, natomiast systemy melioracyjne projektuje się na prawdopodobieństwo $p=1\%$ (raz na 100 lat).

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w Gdańsku w okresie 1880–2008 wyniosła około 545 mm (wg badań J. Filipiuk, UG). W rocznym przebiegu sum opadów najwilgotniejszymi miesiącami są lipiec i sierpień. W tych miesiącach spada w Gdańsku przeciętnie ok. 70 mm opadu. Te ilości mają potwierdzenie w obserwacjach IMGW (**załącznik nr 5**).

Z punktu widzenia hydrologicznego mieliśmy do czynienia z tzw. powodzią miejską, która pojawia się na skutek wyjątkowo gwałtownych i nieprzewidywalnych opadów.

Przy tak dużym opadzie jak wyżej wskazano, nie ma możliwości zabezpieczenia terenu miasta przed skutkami gwałtownej powodzi miejskiej, jaka miała miejsce w Gdańsku.

Uszkodzenia (awarie) na zbiornikach retencyjnych są wynikiem przelania się nadmiaru wód, które się w nich nie mieściły. Przelewanie się wód nadmiarowych spowodowało „rozmiękczenie” gruntu od strony odpowietrznej i jego spłynięcie, co w dalszej kolejności doprowadziło do utraty stateczności. Skutkiem tej sytuacji był wylew wody ze zbiorników.

4. Informacja o spółce oraz kontakt

Gdański System Odwodnieniowy w imieniu Miasta (właściciela) administruje i utrzymuje spółka komunalna „Gdańskie Melioracje” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku przy ul. Prof. Witolda Andruszkiewicza 5. Do kontaktów w sprawach merytorycznych podają następujące osoby:

1. Z-ca Prezydenta Miasta Gdańska Piotr Grzelak,
2. Prezes spółki Gdańskie Melioracje Sp. z o.o. Andrzej Chudziak,
3. Dyrektor Zarządu Dróg i Zieleni Mieczysław Kotłowski,
4. Dyrektor Zarządu Transportu Miejskiego Jerzy Dobaczewski,
5. Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Tadeusz Bukontt.

Z powrotem

Paweł Adamowicz